

GEDRAGSCODE FLORA- EN FAUNAWET

Roermond, december 2005

Stichting IKL
Postbus 154
6040 AD Roermond
telefoon: 0475-386430
e-mail: ikl@ikl-limburg.nl

1	INLEIDING	3
	ALGEMEEN.....	3
	MISSIE EN WERKVELDEN.....	3
	ORGANISATIESTRUCTUUR EN PROCEDURES.....	3
	DESKUNDIGHEID EN BESCHIKBAARHEID GEGEVENS	4
2	VOORBEREIDING.....	5
2.1	INVENTARISATIE FLORA EN FAUNA	5
2.2	METHODE VOOR BEPALEN INVENTARISATIEMETHODE.....	5
2.3	ONDERBOUWING NATUURKALENDER.....	6
3	UITVOERING	7
	HOUTOPSTANDEN	7
	<i>Roestbomen, roofvogelhorsten, en potentiële vleermuis- en holenbroederbomen</i>	<i>7</i>
	<i>Knotbomen</i>	<i>7</i>
	<i>Winterslaapplaats van vogels</i>	<i>7</i>
	<i>Das</i>	<i>7</i>
	<i>Houtopstanden Hazelmuis</i>	<i>8</i>
	<i>Houtopstanden Boomkikker</i>	<i>8</i>
	<i>Mierenhopen</i>	<i>8</i>
	GRAZIGE VEGETATIES.....	8
	<i>Vochtig / nat grasland.....</i>	<i>8</i>
	<i>Droog schraalgrasland</i>	<i>8</i>
	WATEREN	8
	<i>Kleinschalig en grootschalig werk bij geelbuikvuurpad.....</i>	<i>9</i>
	GEBOUWEN	9
4	INCIDENTEN	10
5	INTERNE ORGANISATIE.....	11
	BIJLAGE 1 NATUURKALENDER.....	12
	BIJLAGE 2 FORMULIER UITGEBREIDE INVENTARISATIE.....	13
	BIJLAGE 3 CHECKLIST OPZICHTERCONTROLE	14
	BIJLAGE 4 REGISTRATIEFORMULIER INCIDENTEN FLORA- EN FAUNAWET.....	15

1 INLEIDING

Algemeen

De stichting IKL is een provinciaal werkende organisatie met circa 65 betaalde medewerkers die ingezet worden voor de voorbereiding, begeleiding en uitvoering van werkzaamheden op het gebied van landschapsbeheer. Voor veel van deze werkzaamheden is de Flora- en faunawet van toepassing. De voorliggende gedragscode is opgesteld om onbedoelde verstoring van beschermde soorten te voorkomen en tevens als basis voor vrijstelling krachtens het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten. Bij het opstellen van deze gedragscode is gebruik gemaakt van de kennis en deskundigheid van eigen medewerkers, de coördinator soortenbescherming en externe deskundigen (zoogdiervereniging VZZ, EIS, Vlinderstichting) en bronnen (Das en Boom).

De gedragscode is gebaseerd op een Natuurkalender. Die kalender heeft twee functies. Op de eerste plaats geeft de kalender aan in welke periodes bepaalde werkzaamheden wel of niet uitgevoerd moeten worden. Tevens bepaalt de kalender mede de intensiteit van de inventarisatie die altijd vooraf dient te gaan aan de uitvoering van werkzaamheden in het veld.

De opbouw van de gedragscode is als volgt. Hoofdstuk 1 bevat algemene informatie over de stichting IKL, de werkvelden, de werkwijze en de vaste procedure bij voorbereiding en uitvoering van projecten. Hoofdstuk 2 beschrijft de twee inventarisatiemethodes die van toepassing kunnen zijn (opzichtersinventarisatie en uitgebreide inventarisatie), en hoe met behulp van onder meer de Natuurkalender de keuze tot stand komt voor een van de twee methodes. Hoofdstuk 3 gaat over de uitvoering van werkzaamheden en beschrijft meer in detail welke randvoorwaarden en richtlijnen van toepassing zijn bij de meest voorkomende werkzaamheden en voor specifieke soorten. Onderdeel van de gedragscode is een regeling voor het registreren van incidenten, die staat beschreven in hoofdstuk 4. Tenslotte geeft hoofdstuk 5 een kort overzicht van de verdeling van taken en verantwoordelijkheden in de organisatie als het gaat over het naleven van de gedragscode.

Missie en werkvelden

De missie van de stichting IKL is het bevorderen van de zorg voor het cultuurlandschap ten behoeve van mensen, dieren en planten. De stichting doet dat onder het motto: met daad en raad aan de slag in natuur en landschap. Daarbij kunnen vier werkvelden (sleutelmerken) onderscheiden worden waarvoor de stichting initiatieven en projecten ontwikkelt. Kenmerkend is dat deze projecten en initiatieven altijd op uitvoering zijn gericht. De werkvelden staan hieronder opgesomd.

- landschapsonderhoud
- cultuurhistorie
- vrijwilligerswerk
- soortenbescherming

Organisatiestructuur en procedures

De werkorganisatie van de stichting IKL is te vergelijken met een projectenbureau met een sterke uitvoeringspoot. In het projectenbureau werken specialisten voor de onderscheiden werkvelden (waaronder een coördinator soortenbescherming) en algemene projectmedewerkers. De buitendienst bestaat uit vijf werkploegen voor uitvoering. In totaal telt de organisatie circa 65 medewerkers, waarvan 45 in de uitvoeringspoot. In de komende jaren zal de uitvoeringspoot mogelijk in omvang afnemen, maar daar staat een groei tegenover van de uitbesteding van werk aan derden (aannemers). De totale werkomvang zal ongeveer gelijk blijven.

Het projectenbureau ontwikkelt projecten en bereidt de uitvoering voor. Voor elk project is altijd één projectmedewerker verantwoordelijk voor het hele traject, tot en met de uitvoering, afronding en administratieve afhandeling. Deze projectmedewerker is daarmee ook verantwoordelijk voor een correcte naleving van wettelijke bepalingen en het aanvragen van alle vergunningen die nodig zijn

voor de uitvoering. Hiermee ligt tevens vast dat de projectmedewerker altijd eindverantwoordelijk is voor de naleving van de voorliggende gedragscode voor de Flora- en faunawet.

Werk dat de eigen buitendienst moet uitvoeren wordt altijd overgedragen in de vorm van gestandaardiseerde werkopdrachten uit het projectadministratiesysteem. In deze werkopdrachten kunnen specifieke bijzonderheden en voorwaarden bij het voorkomen van beschermde soorten worden vermeld. Bij uitbesteed werk is altijd sprake van een bestek of werkbeschrijvingen waarin bijzondere eisen over bijvoorbeeld de periode van uitvoering vermeld kunnen worden.

Als laatste kan hier vermeld worden dat de stichting IKL nauw samenwerkt met gemeenten. Voor elke gemeente in Limburg is een globaal meerjarenprogramma voor uitvoering opgesteld, zogenaamde Zorgplannen natuur en landschap. In elk Zorgplan is een ecologische paragraaf opgenomen met een beschrijving van bijzondere soorten en hun leefgebieden in de betreffende gemeente. Onder meer dient deze paragraaf als basis voor de verdere uitwerking van specifieke soortbeschermingsmaatregelen per gemeente, en als eerste toets op het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Alle activiteiten van de stichting IKL worden vertaald in concrete jaarprogramma's per gemeente.

Deskundigheid en beschikbaarheid gegevens

De stichting IKL heeft zelf veel specifieke deskundigheid en ervaring in huis voor de onderscheiden werkvelden, en met name voor het werkveld soortenbescherming en ecologie. De projectmedewerkers en specialisten hebben alle een gerichte HBO- of universitaire opleiding genoten. Drie medewerkers zijn bioloog. Daarnaast zijn diverse medewerkers in hun vrije tijd actief op het gebied van natuuronderzoek en brengen hun kennis in waar nodig.

Bij de voorbereiding van met name soortbeschermingsprojecten onderhoudt de stichting IKL nauwe contacten met landelijke soortenorganisaties als RAVON, zoogdiervereniging VZZ en de Vlinderstichting, en met andere externe deskundigen. Daarnaast wordt deskundigheid waar nodig ingehuurd via opdrachten aan ecologische adviesbureaus voor bijvoorbeeld het opstellen van actieplannen of monitoring.

De stichting IKL werkt op het gebied van soortverspreidingsgegevens nauw samen met het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg (NHGL). Deze provinciaal werkende organisatie voor vrijwillig natuuronderzoek beschikt over een unieke gegevensbank met soortverspreidingsgegevens. Op basis van een overeenkomst voor uitwisseling kan de stichting IKL over deze waardevolle gegevens beschikken. Sinds kort heeft NHGL het beheer van de gegevens in een vernieuwd systeem ondergebracht bij de NatuurBank Limburg. IKL neemt deel als partner in de NatuurBank Limburg en heeft daarmee via internet direct toegang tot de bestanden. De NatuurBank Limburg wisselt in toenemende mate ook gegevens uit met landelijke soortenorganisaties.

2 VOORBEREIDING

2.1 Inventarisatie flora en fauna

Uitgangspunt bij de voorbereiding van werkzaamheden is dat elk landschapselement voorafgaand aan de uitvoering wordt geïventariseerd op aanwezige flora- en fauna-elementen. De inventarisatie kan bestaan uit een opzichtercontrole of een uitgebreide inventarisatie.

Bij de opzichtercontrole bekijkt de opzichter maximaal een week voor aanvang van de werkzaamheden het element. Het element wordt gecontroleerd op duidelijk zichtbare zaken als nesten, burchten, mierenhopen en boomholten (vleermuizen of holenbroeders).

De uitgebreide inventarisatie wordt verricht door een ecologisch goed onderbouwde medewerker en is intensiever dan de opzichtercontrole. Hier wordt ook gelet op territoriaal gedrag van vogels en overige beschermde soorten die minder zichtbaar of herkenbaar zijn.

Bij beide methoden van inventariseren worden de waarnemingen vastgelegd op een standaard formulier (bijlagen 2 en 3). De waarnemingen worden doorgegeven aan de Natuurbank van het Natuurhistorisch Genootschap waardoor ze beschikbaar blijven voor het toetsen van toekomstige werkzaamheden.

2.2 Methode voor bepalen inventarisatiemethode

De keuze tussen de opzichtercontrole of de inventarisatie wordt tijdens de voorbereiding door de projectvoorbereider gemaakt. Hiervoor gebruikt hij bij alle werkzaamheden aan alle elementen de volgende werkwijze.

Op basis van alle beschikbare gegevens en bronnen beoordeelt de projectvoorbereider welke soorten aanwezig zijn en welke functies de landschapselementen hebben voor deze soorten. De projectvoorbereider is verantwoordelijk voor deze beoordeling. Hij kan gebruik maken van de volgende bronnen:

- Ecologische paragrafen uit de zorgplannen;
- Broedvogelkartering van de provincie Limburg;
- Dassencensus;
- De Natuurbank Limburg;
- Leefgebiedenkaarten van aandachtsoorten uit soortbeschermingsplannen.

Daarnaast worden de werkzaamheden afgestemd met de natuurkalender (bijlage 1). De natuurkalender onderscheidt werkbare en niet werkbare periodes, gebaseerd op het voorkomen van soorten. De kalender geeft drie mogelijkheden, aangeduid met de kleuren rood, groen en oranje.

Rood: In rode periodes wordt niet gewerkt. Wanneer er toch gewerkt moet worden zal altijd een ontheffing aangevraagd moeten worden.

Groen: Dit is de optimale periode om de werkzaamheden uit te voeren voor de soort werkzaamheid of de eventueel aanwezige soort. In de meest voorkomende werksituaties is verstoring in deze periodes minimaal. Ook in groene periodes kunnen planten of dieren aanwezig zijn. Daarom vindt in groene periodes altijd een opzichtercontrole plaats. Blijken er toch beschermde planten en dieren aanwezig te zijn dan worden deze bij de uitvoering ontzien of beschermd. De opzichter is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de opzichtercontrole.

Oranje: Wanneer uit de toetsing aan gegevensbronnen gebleken is dat een beschermde soort aanwezig kan zijn dan vindt in oranje periodes een uitgebreide inventarisatie plaats. Wanneer uit de toets blijkt dat er geen beschermde soorten aanwezig zijn dan vindt een opzichtercontrole plaats. Omdat alle vogels beschermd zijn wordt bij werkzaamheden in houtopstanden tijdens het broedseizoen altijd uitgebreid geïventariseerd. Blijken er beschermde planten en dieren aanwezig te zijn dan worden deze bij de uitvoering ontzien of beschermd.

2.3 Onderbouwing natuurkalender

De natuurkalender is afgestemd op de specifieke werkzaamheden en landschapselementen in het werkkerrein van de stichting IKL met verbijzonderingen voor een aantal soorten die afwijkende eisen stellen en / of uitsluitend in Limburg voorkomen. De keuze voor de begrenzing van rode, groene en oranje periodes is gebaseerd op de kennis en deskundigheid van eigen medewerkers, de coördinator soortenbescherming en externe deskundigen en bronnen (zoogdiervereniging VZZ, EIS, Vlinderstichting, Das en Boom).

3 UITVOERING

Houtopstanden

Werkzaamheden in houtopstanden worden in beginsel uitgevoerd in de periode tussen 15 juli en 15 maart. Globaal is dit buiten het broedseizoen van de meeste vogels. Voor aanvang van werkzaamheden voert de opzichter een opzichtercontrole uit. In de periode van 15 maart tot 15 juli vinden geen werkzaamheden plaats, tenzij uit inventarisatie blijkt dat er geen nesten of broedende vogels aanwezig zijn in de directe omgeving.

Roestbomen, roofvogelhorsten, en potentiële vleermuis- en holenbroederbomen

Roestbomen van uilen en roofvogelhorsten blijven het gehele jaar gespaard. Bomen met holen en spleten met een diameter dikker dan 30 cm blijven gespaard, dit in verband met het mogelijk voorkomen van vleermuizen en holenbroeders. Bij roofvogelhorsten wordt tijdens het broedseizoen de omgeving binnen een afstand van 50 meter van het nest gespaard. De velrichting van de bomen buiten de straal van 50 meter is van de horstboom af.

Moet een potentiële vleermuisboom geveld worden dan dient inventarisatie naar de aanwezigheid van vleermuizen vooraf te gaan. De inventarisatie om zomerverblijfplaatsen op te sporen gebeurt op twee avonden in de periode van 15 mei tot 31 juli. Om paarverblijfplaatsen op te sporen wordt in de periode van 15 maart tot 1 mei (grootoorvleermuizen) en van 1 augustus tot 1 oktober (gewone dwerg-, ruige dwerg-, rosse-, en bosvleermuis) twee maal geïnventariseerd met behulp van batdetector en boomcamera. De inventarisatie vindt plaats volgens de richtlijnen van de zoogdiervereniging VZZ. De resultaten worden op het inventarisatieformulier (bijlage 2) genoteerd.

Blijkt uit inventarisatie dat de boom een zomer- of paarverblijf huisvest dan blijft deze boom in beginsel gehandhaafd. Moet de boom om dringende redenen (bijvoorbeeld verkeersveiligheid) toch verwijderd worden, dan geldt bij zomerverblijfplaatsen dat gekapt wordt tussen 1 april en 30 april of tussen 15 september en 15 oktober. Wanneer de boom wordt gebruikt als paarplaats, dan vindt de kap plaats tussen 15 maart en 30 april of tussen 15 oktober en 15 november en alleen onder begeleiding van een deskundig medewerker.

Knotbomen

Werkzaamheden in knotbomen worden in beginsel uitgevoerd in de groene periode tussen 15 juli en 1 februari. Voor aanvang van de werkzaamheden voert de opzichter een opzichtercontrole uit. De oranje periode is verlengd ten opzichte van de overige houtopstanden om de kans op verstoring van steenuilen te beperken. In de oranje periode van 1 februari tot 15 juli vinden geen werkzaamheden plaats, tenzij uit inventarisatie blijkt dat er geen nesten of broedende vogels aanwezig zijn in de knotboom.

Winterslaapplaats van vogels

Bij bomen met winterslaapplaatsen van vogels wordt in de periode van 15 maart tot 15 december gewerkt. Tussen 15 december en 15 maart mag aan deze bomen niet gewerkt worden.

Das

Indien een das huist in een klein landschapselement wordt de werkwijze aangepast aan de leefwijze van de das. Doel van deze werkzaamheden is dan duurzame instandhouding van de dassenburcht. Hiervoor zijn door Das en Boom richtlijnen opgesteld die ten alle tijden worden opgevolgd. Deze richtlijnen staan vermeld in: *Strekking van de Flora- en Faunawet en de bescherming van de das en zijn burcht*.

- Er vinden geen bosbouwkundige werkzaamheden plaats in de periode van 1 januari tot 1 oktober.
- Werkzaamheden aan de begroeiing hebben ten doel een goede ontwikkeling van de struiklaag. De struiklaag is noodzakelijk om de burcht aan het zicht te onttrekken en de dassen dekking te bieden.
- Binnen een straal van 20 meter vanaf de dassenburcht wordt niet machinaal gewerkt met uitzondering van de motorzaag.
- Een landschapselement wordt gefaseerd afgezet waarbij altijd een derde van de begroeiing gehandhaafd blijft.
- Binnen twee meter van de holingang blijft de begroeiing bespaard.

- Holingangen worden niet beschadigd of bedolven onder takhout.
- Takhout wordt niet binnen een straal van 25 meter vanaf de burcht verbrand. Op het moment van ontsteking van de brandstapel wordt rekening gehouden met de windrichting. Deze dient van de burcht afgekeerd te zijn.
- Iedere graft met daarin een dassenburcht wordt voorzien van een deugdelijk raster ter voorkoming van betreding van de burcht.
- Indien het kleine landschapselement alleen met een kruidlaag is begroeid wordt deze aangeplant met hoofdzakelijk besdragende struikvormers met daartussen enkele boomvormers.
- Eventueel in de graft aanwezige vuilstorten worden opgeruimd.

Houtopstanden Hazelmuis

Voor de hazelmuis zijn door de zoogdiervereniging VZZ de volgende richtlijnen opgesteld:

- Bosrandenbeheer uitvoeren in de periode tussen 1 december en 1 maart;
- Bij bosrandbeheer aanwezige braam- en andere struwelen (sleedoorn, hondsroos, gelderse roos, kornoelje etc.) maximaal sparen tenzij voor de ontwikkeling van struweelgemeenschappen verjonging noodzakelijk is (blijkt uit aanvullend onderzoek);
- Hout- en snoeiafval afvoeren uit perceel;
- Verdichting van de bodem door gebruik van zware machines in het perceel is niet toegestaan evenals het platrijden en beschadigen van vegetatie;
- Aaneengesloten gebied waar, in actueel leefgebied, beheer wordt uitgevoerd is maximaal 30-50 are.

Houtopstanden Boomkikker

In de leefgebieden van de boomkikker vinden werkzaamheden aan struweel plaats in de periode tussen 1 november en 1 februari. In deze periode bevinden de boomkikkers zich nog niet of niet meer op het struweel. Braam- of andere struwelen blijven gespaard en afzetten vindt alleen plaats ter verjonging of bevordering van het struweel.

Mierenhopen

Mierenhopen van de bosmierengroep worden het gehele jaar tijdens werkzaamheden aangetroffen. Alle mierenhopen van deze groep blijven gespaard. Eventuele bomen of struiken groeiend in de mierenhoop blijven eveneens gespaard.

Grazige vegetaties

Maaiwerkzaamheden worden door de stichting IKL alleen toegepast bij soortbeschermingsprojecten. Het maaitijdstip wordt altijd per locatie afgestemd op beschermde soorten planten en dieren (ongewervelden, reptielen, amfibieën en vogels). Het meest geschikte tijdstip wordt vastgesteld op basis van onderzoek middels het raadplegen van bronnen en / of veldinventarisaties. De vindplaatsen van beschermde soorten zijn van te voren bij de opzichter bekend of worden door middel van markering aangegeven. Hierdoor blijven de beschermde soorten gespaard indien dit noodzakelijk is voor de instandhouding (bijvoorbeeld als de planten nog geen zaad hebben gezet). Maaiwerkzaamheden vinden nooit plaats voor 15 juni en na 1 november.

Wanneer grazige vegetaties gemaaid worden, wordt steeds een mozaïekpatroon aangehouden. Het patroon wordt gebaseerd op de aanwezigheid van gewenste bloem- of zaadsoorten. Circa 10% van het terrein wordt niet gemaaid (*bron: Beschermingsplan sprinkhanen en krekels in Limburg, stichting EIS*). Hiermee zijn schuilmogelijkheden voor onder andere insecten gegarandeerd.

Vochtig / nat grasland

Maaien vindt onder vochtige tot natte omstandigheden bij voorkeur plaats tussen 15 juni en 1 oktober.

Droog schraalgrasland

Maaien vindt onder droge omstandigheden bij voorkeur plaats tussen 15 juni en 1 november.

Wateren

Opschonen en herstellen van poelen gebeurt in de periode tussen 1 september en 15 oktober. Tussen 1 februari en 15 augustus wordt nooit gewerkt in poelen omdat dan veel amfibieën in het water aanwezig zijn in verband met de voortplanting. Voor specifieke soorten als de geelbuikvuurpad kunnen andere perioden gelden die staan beschreven in soortbeschermings- of actieplannen. Bij

ingrijpende maatregelen aan wateren worden de aanwezige beschermde amfibieën weggevangen en na afloop van de werkzaamheden teruggezet. Bij het opschonen blijft een kwart van de aanwezige vegetatie gespaard.

Kleinschalig en grootschalig werk bij geelbuikvuurpad

Grootschalig werk aan geelbuikvuurpadwateren gebeurt nooit in de periode tussen 15 april en 15 augustus. Kleinschalig werk moet juist in de periode van 1 mei tot 30 juni gebeuren. Dit werk mag echter niet meer zijn dan met een schop de wateren plaatselijk openhouden of nieuwe gaten graven in de bestaande poel. Dit zogeheten “karrespooreffect” is van groot belang voor het voortbestaan van de soort.

Gebouwen

Bij werkzaamheden aan gebouwen moet altijd gecontroleerd worden op de aanwezigheid van vleermuizen. Wanneer het gebouw een zomerverblijf voor vleermuizen betreft wordt er niet gewerkt in de periode van 1 mei tot 31 augustus. Daarbuiten moet altijd worden geïnventariseerd.

Betreft het gebouw een winterverblijfplaats voor vleermuizen dan wordt nooit gewerkt in de periode van 1 oktober tot 30 april. Buiten deze periode zal altijd geïnventariseerd moeten worden.

De inventarisatie om zomerverblijfplaatsen op te sporen gebeurt op twee avonden in de periode van 15 mei tot 31 juli. Om paarverblijfplaatsen op te sporen wordt in de periode van 1 augustus tot 1 oktober twee maal geïnventariseerd. Inventarisatie vindt plaats door visuele controle en met gebruik van de batdetector. Voor de inventarisatie moet het inventarisatieformulier (bijlage 2) worden gebruikt.

4 INCIDENTEN

Ondanks een zorgvuldige voorbereiding en werkwijze kan het voorkomen dat bij uitvoering van werkzaamheden beschermde planten of dieren worden verstoord. Deze incidenten worden door het uitvoerend personeel direct gemeld (via de opzichter of rechtstreeks) aan de verantwoordelijke projectvoorbereider. De projectvoorbereider beslist hoe er verder gehandeld moet worden. Hij stelt vast, zonodig in overleg met externe deskundige, of en welke herstel- of noodmaatregelen nog uitgevoerd kunnen worden. De incidenten worden altijd geregistreerd. Voor registratie wordt een registratieformulier gebruikt (bijlage 4) met daarop de volgende punten:

- Beschrijving incident
- Betrokken soort
- Eventuele oplossing van het probleem
- Naleving gedragscode Flora- en Faunawet

Bij ieder incident, hoe onbeduidend het ook lijkt, wordt een registratieformulier door de betrokken opzichter ingevuld en ondertekend. Hierna ondertekent de projectvoorbereider het formulier en zorgt voor de archivering in het projectarchief.

Tijdens werkzaamheden kan een omwonende melding doen van aanwezigheid van een beschermde soort. Alle versturende werkzaamheden worden dan onmiddellijk gestaakt om incidenten te voorkomen. De opzichter neemt in dit geval contact op met de verantwoordelijke projectvoorbereider.

5 INTERNE ORGANISATIE

Om naleving van de gedragscode te waarborgen is het nodig de interne organisatie duidelijk te beschrijven. Hieronder is vastgelegd wanneer een medewerker van de stichting IKL verantwoordelijk is voor een bepaald onderdeel van de gedragscode.

1. De projectvoorbereider zorgt voor het naleven van de gedragscode.
2. De periode van uitvoering wordt altijd beschreven in een werkopdracht.
3. Wanneer een opzichter of uitvoerder wil afwijken van de in de werkopdracht beschreven periode dan kan dit alleen met toestemming van de projectvoorbereider.
4. De projectvoorbereider beslist over het wel of niet uitvoeren van een inventarisatie.
5. De opzichter zorgt voor de opzichtercontrole. Ook zorgt de opzichter voor de naleving van de werkzaamheden die volgen uit resultaten van de opzichtercontrole.
6. De inventarisator zorgt voor een zorgvuldige inventarisatie en registratie hiervan, de projectvoorbereider is verantwoordelijk voor het besluit dat genomen wordt naar aanleiding van een inventarisatie.
7. De landschapsverzorger zorgt voor een zorgvuldige werkwijze tijdens zijn werkzaamheden en het onmiddellijk melden van incidenten aan de opzichter of projectvoorbereider.
8. De projectvoorbereider zorgt voor een correcte afhandeling van incidenten en het treffen van eventuele herstel- of noodmaatregelen.
9. De opzichter zorgt voor het invullen van een registratieformulier bij incidenten Flora- en Faunawet.
10. De projectvoorbereider is verantwoordelijk voor het archiveren van registratieformulieren bij incidenten Flora- en Faunawet.

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaien vochtig/nat grasland												
maaien droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

Optimale periode voor werkzaamheden.

Acceptabele periode voor werkzaamheden.

De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.

Geen werkzaamheden in deze periode.

Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2 Formulier uitgebreide inventarisatie

ELEMENT

GEMEENTE	ELEMENTNUMMER	TYPE ELEMENT

- Inventarisatie van broedende- en territoriale vogels vindt plaats in de vroege ochtend volgens richtlijnen SOVON.
- Inventarisatie van vleermuizen vindt plaats volgens richtlijnen zoogdiervereniging VZZ.

BROEDENDE- EN TERRITORIALE VOGELS *Aankruisen wat van toepassing is*

Rodelijst 2004	Bijlage 1 vogelrichtlijn	Overige vogels
Draaihals	Boomleeuwerik	
Grauwe vliegenvanger	Middelste bonte specht	
Groene specht	Oehoe	
Kneu	Rode wouw	
Kortsnavelboomkruiper	Ruigpootuil	
Matkop	Slechtvalk	
Nachtegaal	Wespendief	
Nachtzwaluw	Zwarte specht	
Raaf		
Ransuil		
Spotvogel		
Wielewaal		
Zomertortel		

Vleermuizen	Overigen	Amfibieën
zomerverblijf	Dassenburcht	
paarverblijf	Roestboom uil	
	Roofvogelhorst	
soort:	Bomen >30 cm met holen en spleten	
	Nesten kolonievogels	
	Mierenhopen van bosmierengroep	
	Hazelmuisnesten	

Overige aangetroffenplant- en diersoorten en bijzonderheden

--

INVENTARISATOR	DATUM	TIJDSTIP	HANDTEKENING

Bijlage 3 Checklist opzichtercontrole

ELEMENT

GEMEENTE	ELEMENTNUMMER	TYPE ELEMENT

aankruisen wat van toepassing is

AANDACHTSPUNTEN

Dassenburcht	
<ul style="list-style-type: none"> • Er vinden geen bosbouwkundige werkzaamheden plaats in de periode van 1 januari tot 1 oktober. • Werkzaamheden aan de begroeiing hebben ten doel een goede ontwikkeling van de struiklaag. De struiklaag is noodzakelijk om de burcht aan het zicht te onttrekken en de dassen dekking te bieden. • Binnen een straal van 20 meter vanaf de dassenburcht wordt niet machinaal gewerkt met uitzondering van de motorzaag. • Een landschapselement wordt gefaseerd afgezet waarbij altijd een derde van de begroeiing gehandhaafd blijft. • Binnen twee meter van de holingang blijft de begroeiing bespaard. • Holingangen worden niet beschadigd of bedolven onder takhout. • Takhout wordt niet binnen een straal van 25 meter vanaf de burcht verbrand. Op het moment van ontsteking van de brandstapel wordt rekening gehouden met de windrichting. Deze dient van de burcht afgekeerd te zijn. • Iedere graft met daarin een dassenburcht wordt voorzien van een deugdelijk raster ter voorkoming van betreding van de burcht. • Indien het kleine landschapselement alleen met een kruidlaag is begroeid wordt deze aangeplant met hoofdzakelijk besdragende struikvormers met daartussen enkele boomvormers. • Eventueel in de graft aanwezige vuilstorten worden opgeruimd. 	

Roestboom uil	
<ul style="list-style-type: none"> • Roestbomen van uilen worden het gehele jaar gespaard. 	

Roofvogelhorst	
<ul style="list-style-type: none"> • Roofvogelhorsten worden het gehele jaar gespaard. Tijdens het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) blijft de begroeiing over een afstand van 50 meter van het nest gespaard. De velrichting van de bomen buiten de straal van 50 meter is van de horst af. 	

Bomen >30cm met holen en spleten	
<ul style="list-style-type: none"> • Bomen dikker dan 30 cm met holen en spleten blijven gespaard. De boom mag alleen na inventarisatie en op aanwijzing van vleermuisdeskundige worden geveld. 	

Nesten vogels	
<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) blijven nesten van vogels gespaard. 	

Mierenhopen van bosmierengroep	
<ul style="list-style-type: none"> • Mierenhopen van de bosmierengroep worden het gehele jaar tijdens werkzaamheden aangetroffen. Alle mierenhopen van deze groep blijven gespaard. 	

Overige soorten en bijzonderheden	

Niets aangetroffen	

OPZICHTER	DATUM	HANDTEKENING

Bijlage 4 Registratieformulier incidenten Flora- en Faunawet**ELEMENT**

GEMEENTE	ELEMENTNUMMER	TYPE ELEMENT

Beschrijving Incident

--

Betrokken soort

--

Is het gelukt een oplossing te vinden voor het probleem?

Ja zo ja, beschrijf hieronder de genomen oplossing.
Nee

Oplossing incident

--

Is gewerkt volgens de richtlijnen van de gedragscode Flora- en Faunawet?

Ja
Nee

LANDSCHAPSVERZORGER	DATUM	TIJDSTIP	HANDTEKENING
PROJECTMEDEWERKER	DATUM	TIJDSTIP	HANDTEKENING